

22 אוגוסט, 2018

לכבוד

הועדה המקומית לתכנון ובניה ירושלים

כיכר ספרא 1

ירושלים

**הנדון: התנגדות לבקשה להיתר מס' 2017/0184**

**בית אליעזר ותלמה ילין - גוש 30038 חלקה 13 רחוב רמב"ן 14, רחביה**

אנו החתומים מטה, דוד קנפו נושא ת.ז. מס' 69159978 וסלמה מילסון ארד נושאת תעודת זהות מס' 06781361 לאחר שהוזהרנו שעלינו להצהיר אמת וכי אם לא נעשה כך נהיה צפויים לעונשים הקבועים בחוק, מצהירים בזאת לאמור:

1. אנחנו מגישים התנגדות זו בשם התאחדות האדריכלים ובוני ערים בישראל.
2. כל הפרטים בנימוקי ההתנגדות נכונים למיטב ידיעתנו והבנתנו.
3. להלן מפורטים נימוקי ההתנגדות.

לא רבים בתי המגורים שניתן לומר עליהם שהם עומדים כמעט בכל קריטריון מקובל לקביעת נכסים בנויים לשימור.

בית אחד כזה הוא בית המגורים שברחוב רמב"ן פינת אלחריזי 1 ברחביה.

אם רחביה, כשכונת גנים ראשונה בירושלים, שתוכננה ע"י ריכארד קאופמן, נמצאה ראויה לשימור, הרי שהבית הראשון שהוקם בה ושתוכנן והיה בית מגוריו של מתכנן השלב השני של השכונה – רחביה ב' – על אחת כמה וכמה שהוא ראוי לשימור.

כזה הוא הבית הנדון ברחוב רמב"ן 14, אשר לגביו הוגשה בקשה להיתר לתוספות בניה, מכוח תכנית 9988 ואשר עליהן נוספה בקשה לחריגה מקווי בניין ולהריסה, מכוח תכנית 10038 (תמ"א 38/2).

הבית ברמב"ן 14 הינו הבית הראשון של רחביה א' (הוקם בשנת 1924), אשר מלבד תוספות זעירות וכמעט בלתי נראות, נשאר כפי שהוקם, הן החוץ והן הפנים.

הבית תוכנן ע"י אליעזר ילין, שיחד עם שותפו, וילהלם הקר, תכננו את השלבים הבאים של רחביה וסייע לריכארד קאופמן בתכנון רחביה א'.

יתרה מזאת – הבית תוכנן ע"י ילין כדי להיות לבית מגוריו ומגורי אשתו, הצילנית, תלמה ילין. כאן, בסלון הבית הזה, קיימה תלמה ילין קונצרטים ביתיים.

הקריטריונים הידועים לקביעת נכסים בנויים כראויים לשימור הם בין השאר:

**ערך היסטורי** – ודאי שיש לבית זה ערך היסטורי, בגלל הדמויות ההיסטוריות שקשורות בו

**ערך אורבני** – כבית ראשון ברחביה, השכונה המודרנית ושכונת הגנים הראשונה בעיר, יש לו ערך כזה.

**ערך אדריכלי** – הן בגלל המתכנן וחשיבותו והן בשל איכותו האדריכלית והשתמרותו יוצאת הדופן, הבית עומד בקריטריון נמח זה.

**ערך חברתי** – מקומה של תלמה ילין בחברה בכלל ובתולדות המוסיקה בארץ ישראל, מאז ועד היום (כאשר מוסדות מוסיקאליים נקראים על שמה), מקנים למקום ערך חברתי גבוה ומקומו של אליעזר כאדריכל פעיל באותה תקופה. מכאן שאין בכלל ספק, שאם קיים מבנה שראוי להיות בקטגוריה של שימור מחמיר, בדרגה הגבוהה ביותר, הבית ברמב"ן 14 הוא כזה.

תקנות תכנית המתאר הארצית קובעות במפורש, וכך גם קבעה לאחרונה ועדת הערר, בנושא הבית ברחוב רחל אימנו 17 שהוראות תמ"א 38 אינן חלות על מבנים לשימור. התכנון על פי תמ"א 38/2 מוסיף חטא על פשע ומאפשר חריגה מהוראות תכנית 9988 ולצורך הריסה של חלקים מהמבנה ושימור חלקי של אלמנטים כך שלמעשה לא יהיה זכר למבנה המקורי.

אנו דורשים לבטל את הבקשה המוגשת, שהינה בסטייה ניכרת להוראות תכנית 9988, תכנית 10038 ושל תמ"א 38 ולקבוע את הבית לשימור מלא ללא תוספות ובאם יש צורך בכך, לחייב את הרשות בפיצוי בעלי הנכס.

אם לא עכשיו – אימתי? אם לא במקרה של הבית הזה, מתי ייושמו תפישות השימור המודרניות בירושלים ומתי תיושם הקביעה המפורשת בתמ"א 38 לגבי החרגה של מבנים לשימור?

אנו מוצאים שאישור הבקשה להיתר ע"י העירייה מהווה נדבך נוסף בתהליך הרסני של הרס המורשת האדריכלית של רחביה שתחילתו במחיקת כל זכר לבית ארתור רופין ברחוב רמב"ן פינת אוסישקין. הטעות הקשה שנעשתה בבית רופין חדרה לתודעת מקבלי ההחלטות, ולאחריה, הוכנה תכנית 9988 לרחביה שאחת ממטרותיה שימור המבנים ההיסטוריים בשכונה. ההיתר הזה שומט את הקרקע תחת מדיניות השימור ותכנית רחביה. על העירייה והועדה המקומית להגן על האינטרס הציבורי ולא לתת יד למחיקת ההיסטוריה והתרבות של ירושלים.

אנו מצטרפים לדרישתן של "קתדרת אונסקו למורשת המודרנית" באוניברסיטת תל אביב ושל המועצה לשימור אתרים לדחות את הבקשה ולדרוש שימור מלא של הבניין.

נבקש לשמור על זכותנו להגשת מסמכים וטיעונים נוספים לתמיכה בהתנגדותנו במועד שמיעת ההתנגדות.

בברכה,

אדריכלית סלמה מילסון ארד  
יו"ר סניף ירושלים



אדריכל דוד קנפו  
יו"ר

